

різних типів (опис, повідомлення, міркування). Інтерес до читання як стійке бажання звертатися до книги відсутній; важливість читання, як засобу особистісного і професійного зростання усвідомлюється недостатньо. «Навчальне читання» не викликає інтересу, готується за допомогою дорослого.

Проведена діагностика дозволила визначити напрями роботи з формування умінь комунікативного читання учнів основної школи.

Література

1. Карпов Д.А. Культуроведческий подход к обучению коммуникативному чтению учащихся старших классов школ с углубленным изучением английского языка : автореф. диссертации ... кандидата пед. наук: 13.00.02 / Дмитрий Анатольевич Карпов.- Санкт-Петербург, 2009. - 283 с.

2. Nuttal C. Teaching reading skills in a foreign language. - Oxford: OUP, 1989.-118 p.

УДК 373.317:613-053.5

ФЕНЧАК Л. М., САБОВ Н. В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ЗДОРОВ'Я МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

В останні роки дуже гостро стала проблема формування у дітей здорового способу життя, а також їх виховання та навчання без нанесення шкоди здоров'ю. Реформування у галузі освіти передбачає виховання у особистості, здатності ефективно працювати та навчатися протягом всього життя [1, с. 126].

Ціннісний аспект формування ставлення до здоров'я з урахуванням вікових особливостей досліджують І. Вершиніна, Т. Андрющенко, С. Белова, С. Свириденко. Питанням формування, збереження, зміцнення і відтворення здоров'я присвячені роботи М. Амосова, Г. Апанасенко, В. Горашука, О. Дубогай, В. Казначєєва, Ю. Лисицина, В. Ліщук, Дослідження ролі виховання у процесах соціалізації особистості присвячені роботи М. Лукашевич. Проблеми соціально-освітнього середовища виокремлено в теорії соціальної педагогіки у працях О. Безпалько, Р. Вайноли, І. Звереві, А. Капської, Л. Міщик, Н. Чернухи, Н. Гевчук та інших.

Пріоритетним напрямом реформування освіти України, що визначені Національною доктриною розвитку освіти, є «пропаганда здорового способу життя, стимулювання у молоді прагнення до здорового способу життя». Існує також близько десяти державних програм, спрямованих на пропаганду здорового способу життя дітей та молоді (Закон України «Про освіту», Національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття), Програма «Діти України», Цільова комплексна програма «Фізична виховання – здоров'я нації» тощо [2].

У змісті Державного стандарту початкової освіти також зацентровано, що дбайливе ставлення до власного здоров'я, збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя є важливою компететністю молодшого школяра. Тому необхідно формувати в учнів розуміння сутності здоров'я як цілісного і багатовимірного через його фізичну, психічну, соціальну та духовну

складові. Кожна складова здоров'я багатогранна і лише за умови їх органічного поєднання формується і розвивається здоров'я [3].

Під соціальним здоров'ям розуміють – соціальні потреби та інтереси, етика родинних зв'язків, наслідки антисоціального ставлення до довкілля, соціальне забезпечення життєво важливих потреб, соціальна адаптація, здоров'я нації, формування потреби вести здоровий спосіб життя особистості [1].

Ключовими здоровязберігаючими компетентностями, якими повинні володіти молодші школярі для успішної соціалізації, є наступні:

- навички раціонального харчування;
- навички рухової активності та загартування;
- санітарно-гігієнічні навички;
- навички організації режиму праці та відпочинку;
- навички самоконтролю;
- навички мотивації успіху та тренування волі;
- навички управління стресами;
- навички ефективного спілкування;
- навички попередження конфліктів;
- навички самоусвідомлення та самооцінки;
- визначення життєвих цілей і програм;
- аналіз проблем прийняття рішень [4].

У загальноосвітніх навчальних закладах інтегрований підхід до навчання дітей здорового способу життя реалізується через запровадження спеціальних навчальних та інформаційно-просвітницьких програм гурткової роботи; об'єднання зусиль усіх суб'єктів навчально-виховного процесу - педагогів, психологів, батьків, дітей, громадськості. Важлива організація діяльності вихованців щодо дотримання основних компонентів здорового способу життя - режиму дня, раціонального харчування, рухової активності, чергування праці та відпочинку, загартування, відсутності шкідливих звичок тощо [2].

Отже, школа має стати тим середовищем, що сприяє усвідомленню кожною дитиною значущості здорового способу життя, в якому створюються умови здорової життєдіяльності, гармонійного розвитку особистості, вчасного задоволення її актуальних потреб. В системі шкільної освіти мають зосередитися різні форми профілактичної, діагностичної, корекційної, реабілітаційної роботи для різних категорій учнів.

Література

1. Неділько В. П. Соціально-педагогічні та соціально психологічні аспекти здоров'я дітей шкільного віку / В. П. Неділько, С. А. Руденко. // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2009. – №8. – С. 126–129.
2. Яценко Л.В. Здоров'я дітей – багатство нації. – Х.: Вид. група «Основа», 2015. – 126, [2] с. – (Б-ка журн. «Початкове навчання та виховання»; Вип. 1 (133)).
3. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>

4. Особливості роботи вчителя початкової школи із здоров'язбереження учнів // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – Зб. статей: – Ялта : РВВ КГУ, 2012. – Вип.37. – Ч.2. – 280 с. – С. 112-119.

УДК 37.016:502.2(477) «196»

ХОМИК Я. О., КУЗЬМА-КАЧУР М. І.
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ІДЕЙ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.

Природа здавна вважалась одним з найважливіших факторів впливу на рівень освіти й виховання, на розвиток дитини.

Проблема розвитку природничої освіти в історії педагогічної думки розглядалася в контексті проблем формування всебічно розвиненої особистості. Витоки ідей знаходимо в працях давньогрецького філософа Аристотеля, який зібрав і систематизував величезний природничо-науковий матеріал своїх попередників, фактично підбивши підсумок набутих знань, сам здійснив низку глибоких спостережень.

Значний внесок у розвиток природничих наук зробили давньогрецький лікар Гіппократ, римський лікар К.Гален, Ібн Сіна (Авіценна), Ж.Бюффон, А.Везалій, Г.Галілей, К.Геснер, К.Лінней, А.Чезальпіно та ін. Особливе значення і важливість спілкуванню дитини з природою відводили великі педагоги Я.Коменський, Ж.-Ж.Руссо, І.Песталоцці, А.Дістервег.

У ході наукового пошуку з'ясовано, що вітчизняні педагоги ХХ ст. теж надавали великого значення природі у вихованні молодого покоління.

Необхідно зазначити, що вже на початку ХХ століття спостерігалось посилення суспільного інтересу до освіти загалом, а також помітним був значний розвиток різних питань природничої освіти. В цей період в науковому світі з'явилися праці багатьох учених-педагогів, де висвітлено різноманітні аспекти вивчення природознавства в початковій школі. Аналіз наукових праць представників педагогічної та природознавчої думки засвідчує, що в досліджуваний період організація природничої освіти молодших школярів визначалася освітньою політикою й підпорядковувалася завданням соціально-економічного розвитку держави, що зумовило досить суперечливу генезу розглядуваної проблеми з наявністю позитивних та негативних тенденцій. Спрямуємо увагу на погляди та напрацювання науковців і педагогів цього періоду:

– О. О. Перроте (1880-1963 рр.), виступала проти такого викладання природознавства в початковій школі, коли класоводи орієнтуються на читання про природу, що не приводить до бажаних результатів, і відстоювала таку позицію, що природничі знання учні в початкових класах мають одержувати головним чином на екскурсіях, шляхом спостережень та на предметних уроках. Свій досвід вона узагальнила і видала такі праці: «З досвіду викладання природознавства у початковій школі», «Досвід викладання курсу неживої природи у початковій школі», «Досвід роботи по

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>